

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

18 april 2002

WETSONTWERP

**betreffende de misleidende en vergelijkende
reclame, de onrechtmatige bedingen en
de op afstand gesloten overeenkomsten
inzake de vrije beroepen**

AMENDEMENTEN

Nr. 6 VAN DE HEER **FOURNAUX**

Art. 2

Het punt 1° vervangen door de volgende bepaling :

«1° vrij beroep : elke zelfstandige beroepsactiviteit van dienstverlening of levering van goederen die wordt uitgeoefend door een natuurlijke persoon of een rechtspersoon met het oog op de verwezenlijking van zijn statutair doel, die geen daad van koophandel of ambachtsbedrijvigheid is zoals bedoeld in de wet van 18 maart 1965 op het ambachtsregister en die niet wordt bedoeld in de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument, met uitsluiting van de landbouwbedrijvigheden en de veeteelt;».

Voorgaande documenten :

Doc 50 **1469/ (2001/2002) :**

001 : Wetsontwerp.

002 en 003: Amendementen.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

18 avril 2002

PROJET DE LOI

**relative à la publicité trompeuse et à la
publicité comparative, aux clauses abusives
et aux contrats à distance en ce qui
concerne les professions libérales**

AMENDEMENTS

N° 6 DE M. **FOURNAUX**

Art. 2

Remplacer le 1° comme suit :

« 1° profession libérale : toute activité professionnelle indépendante de prestation de services ou de fournitures de biens, exercée par une personne physique ou par une personne morale en vue de la réalisation de son objet statutaire, et qui ne constitue pas un acte de commerce ou une activité artisanale visée par la loi du 18 mars 1965 sur le registre de l'artisanat et qui n'est pas visée par la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur, à l'exclusion des activités agricoles et d'élevage; ».

Documents précédents :

Doc 50 **1469/ (2001/2002) :**

001 : Projet de loi.

002 et 003 : Amendements.

VERANTWOORDING

De formulering van het wetsontwerp houdt er blijkbaar geen rekening mee dat tal van beoefenaars van vrije beroepen hun activiteiten in een vennootschap uitoefenen. Het gebruik van het begrip «zelfstandige beroepsactiviteit die dienstverlening of levering van goederen omvat» zou twijfel kunnen zaaien.

In de wet betreffende de handelspraktijken wordt de verkoper omschreven als «elke handelaar of ambachtsman en elke natuurlijke persoon of rechtspersoon, die produkten of diensten te koop aanbieden of verkopen in het kader van een beroepsactiviteit of met het oog op de verwezenlijking van hun statutair doel». Ter wille van de rechtszekerheid zou derhalve moeten worden gepreciseerd dat ook de rechtspersonen die een bedrijfsdoel nastreven dat betrekking heeft op de dienstverlening of de levering van goederen die geen daad van koophandel of ambachtsbedrijvigheid zijn, beoefenaars van vrije beroepen zijn.

Nr. 7 van DE HEER FOURNAUX

Art. 5

Paragraaf 4 vervangen door de volgende bepaling :

«§ 4. In afwijking van § 2 kunnen de beroepsregulerende overheden, volgens de gebruikelijke wijze van vaststelling van hun gedragsregels, de vergelijkende reclame verbieden of beperken in de mate nodig om de waardigheid en de deontologie van het betrokken vrij beroep te vrijwaren.».

VERANTWOORDING

Het ontworpen artikel 5, § 4, bepaalt dat de beroepsregulerende overheden bij een door de Koning bekrachtigde beslissing de vergelijkende reclame kunnen verbieden of beperken in de mate nodig om de waardigheid en de deontologie van het betrokken vrij beroep te vrijwaren.

De gedragsregels van sommige beroepen moeten echter niet bij koninklijk besluit worden goedgekeurd. Het behoud van die bekrachtiging roept voor die beroepen een bijkomende verplichting in het leven die als dusdanig niet gerechtvaardigd is. Daarboven stelt Richtlijn 97/55/EG van het Europees Parlement en van de Raad van 6 oktober 1997 tot wijziging van Richtlijn 84/450/EEG inzake misleidende reclame teneinde ook vergelijkende reclame te regelen terzake geen enkele eis.

JUSTIFICATION

La formulation proposée par le projet de loi ne semble pas tenir compte du fait que de nombreux titulaires de professions libérales exercent leur activité en société. L'utilisation du concept d'« activité professionnelle indépendante de prestation de services » semble susceptible de faire naître des hésitations.

Dès lors que la loi sur les pratiques du commerce définit le vendeur comme étant « tout commerçant ou artisan ainsi que toute personne physique ou morale qui offrent en vente ou vendent des produits ou des services, dans le cadre d'une activité professionnelle ou en vue de la réalisation de leur objet statutaire », il conviendrait de préciser, dans un but de sécurité juridique, que sont également des professions libérales, les personnes morales qui poursuivent un objet social relatif aux prestations de services ou fournitures de biens qui ne constituent pas un acte de commerce ou une activité artisanale.

N° 7 DE M. FOURNAUX

Art. 5

Remplacer le paragraphe 4 comme suit :

«§ 4. Par dérogation au § 2, les autorités professionnelles peuvent, selon le mode habituel de fixation de leurs règles déontologiques, interdire ou restreindre la publicité comparative dans la mesure nécessaire pour préserver la dignité et la déontologie de la profession libérale concernée. ».

JUSTIFICATION

L'article 5, § 4, en projet prévoit que les autorités professionnelles peuvent, par une décision ratifiée par le Roi interdire ou restreindre la publicité comparative dans la mesure nécessaire pour préserver la dignité et la déontologie de la profession libérale concernée.

Or, les normes déontologiques de certaines professions ne nécessitent pas d'être approuvées par un arrêté royal. Le maintien de cette ratification instaure pour ces professions une contrainte complémentaire qui ne se justifie pas en tant que telle. De plus, elle ne fait l'objet d'aucune exigence dans le cadre de la directive 97/55/CE du 6 octobre 1997 modifiant la directive 84/450/CE sur la publicité trompeuse afin d'y inclure la publicité comparative.

Nr. 8 VAN DE HEER FOURNAUX

Art. 5

Dit artikel aanvullen met een § 5, luidend als volgt:

«§ 5. Bestaat voor het betrokken vrij beroep geen beroepsregulerende overheid, dan kan de Koning, in afwijking van § 2, na een onderzoek waarvan Hij de concrete uitvoeringswijze bepaalt, vergelijkende reclame verbieden of beperken voorzover zulks nodig blijkt om de waardigheid en de beroepsethiek die beroepscategorie te vrijwaren.»

VERANTWOORDING

Aangezien bepaalde vrije beroepen wel over een deontologisch normenraam, maar niet over een beroepsregulerende overheid beschikken, lijkt het interessant de Koning de mogelijkheid te verlenen om vergelijkende reclame te verbieden of in te perken in de mate waarin zulks nodig blijkt om, naar analogie van een beroepsregulerende overheid, de waardigheid en de beroepsethiek te vrijwaren.

Nr. 9 VAN DE HEER FOURNAUX

Art. 6

In § 3 de woorden «van tevoren» vervangen door de woorden «zonder enige voorbespreking met de cliënt».

VERANTWOORDING

Teneinde de tekst die de bedingen vastlegt waarover geen individuele onderhandelingen werden gevoerd, scherper uit te klaren, past het de uitdrukking «van tevoren» te vervangen door de woorden «zonder enige voorbespreking met de cliënt» om duidelijk te maken wat de doelstelling van een voorafgaand overleg moet zijn.

Nr. 10 VAN DE HEER FOURNAUX

Art. 13

In § 1, eerste lid, het woord «overeenkomst» vervangen door de woorden «onderhandse overeenkomst».

N° 8 DE M. FOURNAUX

Art. 5

Compléter cet article par un § 5, libellé comme suit :

« § 5. Par dérogation au § 2, lorsqu'il n'existe pas d'autorité professionnelle pour la profession libérale concernée, le Roi peut, après enquête dont il fixe les modalités, interdire ou restreindre la publicité comparative dans la mesure nécessaire pour préserver la dignité et la déontologie de cette profession. »

JUSTIFICATION

Dès lors que certaines professions libérales, tout en disposant de normes déontologiques, n'ont pas pour autant d'autorité professionnelle, il semble intéressant de permettre au Roi d'interdire ou de restreindre la publicité comparative dans la mesure nécessaire pour préserver la dignité et la déontologie à l'instar d'une autorité professionnelle.

N° 9 DE M. FOURNAUX

Art. 6

Au § 3, remplacer le mot « préalablement » par les mots « sans discussions préalable avec le client ».

JUSTIFICATION

Afin de donner plus de clarté au texte déterminant les clauses n'ayant pas fait l'objet de négociations individuelles, il convient de remplacer le terme «préalablement» par les mots «sans discussion préalable avec le client» afin de faire ressortir clairement l'objectif d'une concertation préalable.

N° 10 DE M. FOURNAUX

Art. 13

Au § 1er, alinéa 1er, remplacer le mot «contrat» par les mots «contrat conclu sous seing privé».

VERANTWOORDING

In verband met op afstand gesloten overeenkomsten, past het te preciseren dat het verzakingsrecht alleen voor onderhands gesloten overeenkomsten geldt.

Bij authentieke akten is de notaris er immers – ook beroepshalve – toe verplicht alle partijen vóór de ondertekening van de akte in te lichten over de gevolgen ervan. Die verplichting vloeit voor de notarissen met name voort uit de verplichting onpartijdig advies te verlenen (artikel 9, § 1, tweede en derde lid van de zogenaamde ventôsewet), over te gaan tot een van commentaar voorziene voorlezing van de akte (artikel 12, vierde en vijfde lid van de zogenaamde ventôsewet) en de ontwerpakte tijdig toe te zenden (artikel 12, zesde en zevende lid van de zogenaamde ventôsewet).

Aangezien de rechtszekerheid gewaarborgd lijkt, komt het ons voor dat het niet nodig is te voorzien in een verzakingsrecht dat na de ondertekening zou gelden.

Nr. 11 VAN DE HEER FOURNAUX

Art. 16bis (nieuw)

Een artikel 16bis invoegen, luidend als volgt :

«Art. 16bis. — De sluiting van een overeenkomst op afstand in de zin van deze wet door de beoefenaar van een gereguleerd vrij beroep is slechts toegestaan onder voorbehoud van de inachtneming van de beroepsregels die zijn bepaald door de bevoegde beroepsorde of het bevoegde beroepsinstituut en die onder meer betrekking hebben op de onafhankelijkheid, de waardigheid en de eer van het beroep alsmede op het beroepsgeheim en de eerlijkheid ten aanzien van de klanten en de andere beoefenaars van het beroep.»

VERANTWOORDING

Ons inziens zou gevolg moeten gegeven aan de suggestie van de Ordre des barreaux francophone et germanophone om een bepaling in te voegen die identiek is aan artikel 8, eerste lid, van de richtlijn van 8 juni 2000 inzake de elektronische handel.

Een dergelijke bepaling zou bijkomende waarborgen bieden aan de cliënten van de beoefenaars van gereguleerde vrije beroepen en zou tegelijkertijd artikel 8, eerste lid, van de richtlijn inzake de elektronische handel omzetten in Belgisch recht.

JUSTIFICATION

En matière de contrat conclu à distance, il convient de préciser que le droit de renonciation n'existe qu'en matière de contrat conclu sous seing privé.

En effet, en matière d'acte authentique, le notaire a le devoir et l'obligation professionnelle d'informer toutes les parties sur les conséquences de l'acte avant la signature de celui-ci. Cette obligation résulte notamment pour les notaires de l'obligation de conseil impartial (article 9, § 1er, alinéas 2 et 3 de la loi de Ventôse), de procéder à la lecture commentée de l'acte (article 12, alinéas 6 et 7 de la loi de Ventôse).

Dès lors que la sécurité juridique semble assurée, un droit de renonciation postérieure à la signature ne semble pas devoir se justifier.

N° 11 DE M. FOURNAUX

Art. 16bis (nouveau)

Insérer un article 16bis, libellé comme suit :

« Art. 16bis. — La conclusion d'un contrat à distance au sens de la présente loi, par le titulaire d'une profession libérale membre d'une profession réglementée, n'est autorisée que sous réserve du respect des règles professionnelles arrêtées par l'ordre professionnel ou l'institut professionnel compétent et visant notamment, à l'indépendance, la dignité et l'honneur de la profession ainsi que le secret professionnel et la loyauté envers les clients et les autres membres de la profession. ».

JUSTIFICATION

A notre sens, il conviendrait de faire droit à la suggestion de l'Ordre des barreaux francophone et germanophone visant à introduire un disposant semblable à l'article 8, alinéa 1er, de la directive du 8 juin 2000 sur le commerce électronique.

Une telle disposition offrirait des garanties supplémentaires aux clients des titulaires de professions libérales réglementées tout en transposant l'article 8, alinéa 1er, de la directive sur le commerce électronique.

Richard FOURNAUX (PSC)

Nr. 12 VAN DE REGERING

Art. 1

Het eerste lid vervangen als volgt:

«Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.».

VERANTWOORDING

In tegenstelling tot de wat vorige versie van dit lid voorzag, dient men er van uit te gaan dat het hele ontwerp, met inbegrip van de artikelen 17 tot 23 en 30, een aangelegenheid regelt als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Eenzijds, vallen inderdaad, overeenkomstig de rechtspraak van de Kamer, de artikelen 17 tot 23 van het ontwerp tot regeling van de vordering tot staking in geval van inbreuk op de bepalingen van de wet, niet onder artikel 77 van de Grondwet.

Anderzijds, valt evenmin artikel 30 van het ontwerp, dat artikel 587 van het Gerechtelijk Wetboek wijzigt, onder artikel 77 van de Grondwet in de mate dat artikel 587 voorkomt in het derde deel van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de bevoegdheid en niet in het tweede deel betreffende de rechterlijke organisatie.

De minister van Justitie,

Marc VERWILGHEN

N° 12 DU GOUVERNEMENT

Art. 1

Remplacer l'alinéa 1er par la disposition suivante :

« La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution. ».

JUSTIFICATION

Contrairement à ce que prévoyait la version antérieure de cet alinéa, il y a lieu de considérer que l'ensemble du projet, y compris ses articles 17 à 23 et 30, règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

D'une part, en effet, les articles 17 à 23 du projet, qui organisent l'action en cessation en cas d'infraction aux dispositions du projet, ne relèvent pas de l'article 77 de la Constitution selon la jurisprudence de la Chambre.

D'autre part, l'article 30 du projet, qui modifie l'article 587 du Code judiciaire, ne relève pas non plus de l'article 77 de la Constitution dans la mesure où l'article 587 figure sous la troisième partie du Code judiciaire relative à la compétence et non sous sa deuxième partie relative à l'organisation judiciaire.

Le ministre de la Justice,

Marc VERWILGHEN